

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**D. DIONYSII || CARTHVSIANI, DE || DOCTRINA ET REGV-||lis
vitae Christianæ**

Dionysius <der Kartäuser>

Coloniae, 1577

VD16 D 1959

De concernentibus coniugatos, & qualiter vir se habere debet erga suam
vxorem 7.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-60177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-60177)

De concernentibus coniugatos, et qualiter vir se habere debet erga suam uxorem.

Artic. VII.

Heb. 13.

Onorable connubium & torus immaculatus. Coniugium contracturi, in primis tenentur ipsum matrimonij sacramentum cum reuerentia & deuotione suscipere ac subire, exemplo iunioris Tobiaë, qui dixit coniugij sua Filij sanctorum sumus: ita coniugij non debemus, sicut gentes quæ Deum ignorant. Sacramenta nanque Euangelicæ legis sunt gratiæ contentiua, & collatiua, ac contra morbum peccati sunt instituta.

Tab. 8.

*Sacramenta
væ legis.*

Cumq; matrimonium sit legis Euangelicæ sacramentum, cõtinet gratiam, per quam coniugati, actus ad copulam coniugalem & ad suum statum spectantes, exequi valent decenter & sine peccato: quæ etiam gratia est fõmitis & carnalis concupiscentiæ debilitatiua ac repressiua, atque à fornicationis & adulterij crimine præseruatiua. Hinc noui testamenti sacramenta, rectè vocantur medicinalia *vasa.*

R E

REGVLA I.

NE itaque connubium initari, obicem ponant infusioni susceptioni. *Vi matrimo-* que gratiæ huius, debent ante matri- *nium con-* monij contractionem, & antequam *tracturi con-* consecrentur ac benedicantur, consci *scientiam* entias suas discutere ac purgare. & *suam discu-* fiteri, sicque cum Dei timore contra *tere & in-* here, non desiderio voluptatis, sed *entionem* tius amore prolis procreandæ, atque *rectificare* ad Dei obsequium educandæ, in qua *debeant.*

Christiana fides ac religio augeantur: & item, ne in illicitas ruant carnales commixtiones: quoniam matrimonium non solum est institutum in officium naturæ, ad quod etiam ante primorum parentum transgressionem extitit institutum, sed item in remedium culpæ, post illius peccati commissionem & naturæ infectionem. Hinc bonus & obediens iunior ille dixit Tobias: Domine DEVS patrum nostrorum, tu scis quoniam non luxuriæ causa suscipio sororem, id est, coniugem meam, sed sola posteritatis dilectione, in qua benedicarur nomen tuum in sæcula sæculorum. Unde & Raphael angelus loquens Tobia: *Tob. 6.* Audi, inquit, me, & ostendam tibi

Psal. 31. quibus præualere potest dæmonium. In eos quidem, qui coniugium ita suscipiunt, ut suæ libidini vacent sicut equus & mulus, in quibus non est intellectus, habet super eos Dæmonium potestatem. Tu autem accipies coniugem cum timore Dei, amore filiorum magis, quàm libidinis, ut benedictionem in filiis consequaris. Itaque coniugati conscientias suas examinent, & si fuerint recordati, se absque confessione præuam contraxisse, nec tam synœra conuenisse intentione, de suis peccateant culpis, omnia recuperent, ac recta deinceps intentione in suo perueniant coniugio.

f REGVLA II.

*Octo tenetur
uxori im-
pendere ma-
ritum.*

Maritus suæ uxori secundum scripturas tenetur octo impendere. Primò quippe tenetur eam magno & speciali amore diligere, & tanto plus, quanto est magis vnum cū ea. Et rursus, quo inter ipsos est maior communio, maior associatio, & quo magis sibi inuicem cooperantur, ac magis in vno affectu conueniunt. Porro inter maritum & coniugem suam est vnitas atque idenditas tanta, ut dicat

DE VITA CHRISTIAN. 125

dicat scriptura: Erunt duo in carne vna, de quibus Christus testatur: Itaque *Matth. 19.* iam non sunt duo, sed vna caro. Maxima quoque est inter ipsos communicatio, cum corpus vnus sit in potestate alteri, & e contra. Estque eis vnadomus, vna mensa. vnus lectus, vna possessio eadem proles & cooperatio atque subuentio mutua in labore, prouisione ac necessariorum procuratione. Hinc dixit Apostolus: Viri, diligite vxores vestras, sicut Christus Ecclesiam. Secundo vir tenetur coniugi suae informationem in moribus ac dubijs cognoscendis, directionemque in agendis. Vir enim, secundum Apostolum, caput est *Ephes. 5.* mulieris, quemadmodum Christus Ecclesiae. Propter quod denudò loquitur: Si mulieres aliquid discere volunt, *1. Cor. 14.* domi viros suos interrogent. Viri namque mulieribus communiter prudentiores consistunt: & si nescierint quae interrogantur ab eis, honestius possunt ea inquirere a praelatis & viris doctis, quam foeminae, quarum sermo instar ignis exardescit. Tertio maritus suae tenetur vxori increpationem modestam, charitatiuam & piam dum peccat: exemplo sancti Iob, qui erranti

f 5 & in-

III

& insipienter loquēti suæ dixit vxori:
Iob 2. Quasi vna de stultis mulieribus locuta
 es. Si enim bona suscepimus de manu
 Domini, mala quare nō sustineamus?

Gen. 3. Quo contra peccauit Adam, qui coniu-
 gem suam Dei mandatum transgres-
 sam non solū non increpauit, verū
 etiam consensit ei in malo. Quartò,

IIII

1. Pet. 3.

exemplarem, pacificam, & reueren-
 tialē coexistentiam. Vnde sacratis-
 simus princeps Apostolorum: Viri,
 inquit, estote cohabitantes vxoribus
 secundum scientiam, id est, discretio-
 nem, quasi infirmiori vasculo mulie-
 bri impartientes honorem tanquam
 cohære deibus gratiæ. Vitare ergo de-
 bet maritus, ne vxorem scandalizet,
 aut iniustè contristet, ne & ipsa ex ten-
 tatione ad peiora labatur, & alteri ma-
 gis afficiatur. Idcirco & Paulus ait A-
 postolus. Viri, diligite vxores vestras,
 & nolite amari esse ad eas, Quintò,
 gubernationem. Vnde legitur Hester
 primo, viros esse maiores ac principes
 in domibus suis. Hieronymus quoque
 in Regula sua fatetur, quòd nec ciui-
 tas, nec congregatio, nec domus diu-
 queat subsistere, nisi sit vnus, qui re-
 gat.

Coloss 3.

V

Hieron.

H. DE VITA CHRISTIAN. 135

gat. Sextò, cohabitationem, nisi ratio-
nabilis impediatur causa. Ideo in exor-
dio generis humani protulit Adam:
Relinquet homo patrem suum & ma-
trem suam, & adhærebit uxori suæ.
Septimò, sustentationem: quoniam in
necessarijs vitæ obligatur maritus pro
viribus providere uxori. Octauò, fi-
dem conjugalem, carnalisque debiti
redditionem, ne ad aliam accedat, sed
duntaxat ad suam, præsertim illa pe-
tente.

VI

Gen. 2.

VII

VIII

REGVLA III.

VIR conjugem suam diligere de-
bet dilectione multiplici, & e-
contra. Primò enim & princi-
paliter ex diuino præcepto tenentur
mutuo se amare spiritali dilectione.
ita quòd vnus alteri optet dona gra-
tiæ in præsentem, donaque gloriæ in fu-
turo: sicque orent pro inuicem, & ver-
bis atque exemplis ædificent se, & co-
operentur sibi ad beatitudinem obti-
nendam, dicendo: Quid proderit no-
bis in huius breuissimæ vitæ curri-
culo pariter delectari, si paulo post
æternaliter damnaremur, & simul
in infernali incendio iaceremus?

I

f 6

Nunc

Nunc ergo taliter conuiuamus, vt tandem in aeterna consociemur felicitate.

II Se.undo debent se inuicem diligere naturali amore: cum sint eiusdem naturæ & identitatis præcipuæ: naturale quoque sit viro & foeminae ad inuicem affici, ad spectuque mutuo amore accedi. Propter quod ait Philosophus,

Philosop.

quod materia appetit formam, sicut mulier virum. Quanquam hoc & aliter queat exponi. Tertiò debet se amare sociali & familiari dilectione, cum maximam communicationem in conuiuiu & cæteris habeant ad inuicem.

III

Attamen non est cautum, vt maritus sua secreta reuelet vxori: quia communiter foeminae male queunt celare. At verò amor carnalis, vt communiter fertur, foedus ac turpis illicitusque consistit. Veruntamen coniugati dicuntur se posse aliquo modo ad inuicem carnali amore diligere, in quantum voluptas actui cõiugali admixta, aliquo modo eis est licita, & ex ea magis ad inuicem afficiuntur. Idem namq; iudicium est de operatione, & de delectatiõne ei annexa. Ideo sicut copula illa carnalis potest licita esse, &

ex

H. DE VITA CHRISTIAN. 133

ex virtute procedere, ita & delectatio ei coniuncta : & ita consistere potest maioris amicitiae quoddam fomentum, sicque amicitia illa quodammodo est carnalis.

De ijs, ad qua vxor specialiter obligatur erga maritum, etiam coram Deo secundum scripturas.

Articul. VIII.

Confidit in ea cor viri sui.

Prover. 31.

REGVLA I.

Vxor in primis tenetur suo marito ex diuino præcepto veram perpetuamque fidelitatem, non solum quantum ad corporis sui custodiam, ita vt nullatenus alteri miscatur: sed in omni quoque necessitate & casu, infirmitate, verbo & opere, vt nec noceat viro, nec dolum inferat ei, nec permittat ei, si quiuerit impedire, nocumēta inferri. Sic Michol fidelis extitit sancto Dauid, dimittendo eum per fenestram, ne a Saule occideretur. Quæ etiam a patre suo Saule ablata Dauid, & alteri tradita, mansit

1 Reg 19.

f 7

ab